

Tale til Ida Holmegaard i forbindelse med uddelingen af Harald Kidde-legatet, fredag d 8. juni.

Kære Ida

Først og fremmest, og det er jo derfor vi er her, tillykke med legatet.

Det er så dejligt at du får et legat, fordi det er så dejligt at dine bøger præmieres. Det er nogle gode bøger du har skrevet. Begge to. Det synes jeg virkelig.

Skinnende er et ord der har meldt sig, når jeg har tænkt på dine bøger. Skinnende på hver deres måde. Sommerbogen Emma Emma er varm og skinnende. Fedtet, som den hånd af softice en dreng holder op for sig på et fotografi som om han sværger en ed, mens der løber små floder af smeltet is ned af armen på ham, selvom softicen stadig sidder fast på hans hånd. Det er både sjovt og et lidt foruroligende billede, hvad for en ed sværger man med en hånd af is? Det ved jeg ikke, men det er typisk for dine bøger, Ida, at de har noget sjovt og foruroligende over sig på samme tid.

Sommeren er hård ved Agnes, hun holder ikke ferie, hun, står der, "forsøger at vænne sig til en uro." Hun sover ikke om natten og holder ikke ferie fra sit studie, det er hun droppet ud af. Hun bruger dagene med sin veninde Emma, i hvem en form for forelskelse sitrer sig frem, men aldrig udfoldes, den holder sig hele tiden der, i det sitrende, det ømme.

Nu vil jeg gerne lige skifte gear en lille smule.

Jeg kunne godt tænke mig at tale lidt om tekst som fordøjelse. Hvad er det en tekst tager ind, hvordan bearbejdes det, hvad kommer der ud af det? Det vil jeg gerne tale lidt om. Altså en fordøjelse og omdannelse af energi. Det tror jeg tit er det tekster gør, de finder noget at hente energi fra, teksternes mad om man vil, og de finder noget at give energi til, tekstens krop kan man måske sige.

Måske ville man normalt tænke på fordøjelse som noget der foregår under overfladen, i tarmenes mørke fx, men jeg tænker lige så meget på fordøjelse som den måde huden fordøjer solskin på, omsætter sollys til endorfiner og solbrun hud.

Det er også for at sige, jeg tror ikke der i dine bøger, Ida, er nogen modsætning mellem overfladen og dybden. Overfladisk er ikke noget skældsord i dine bøger. Overflade er snarere en måde at sige, at det hele er til stede hele tiden samtidig.

Jeg tror en del af det dine tekster henter energi fra er et mellemværende med fiktionen, eller med firkantede ideer om hvad en fortælling er. Netop fra en forståelse af karakterer som todimensionelle skikkelser med en psykologi under overfladen og en krop der agerer udadtil. Sådan er dine karakterer ikke, de er overfladiske på den måde, at man ikke kan skille deres psykologi fra deres kroppe, og hvem tror egentlig på at man overhovedet kan det.

Forelskelsen fx

Den er et spændende rum for dig, det har vi kunnet læse om allerede i begge dine bøger. Forelskelsen og venskabet mellem Agnes og Emma, som det er svært at kende forskel på i Emma Emma. Men også Theos forelskelse i Kamal, og den måde han holder op med at være forelsket i sin ekskæreste Noi på. Det er et spørgsmål om bevægelser. Kamal og Theo udfører forførelsens koreografi i New York, de går ud og drikker vin eller kaffe sammen, og det virker, måske lidt mere for Theo end Kamal, men bevægelserne virker. Bevægelserne er holdt op med at virke for Theo, når det kommer til Noi. Det er både mystisk og banalt, hvad der får en til at forelske sig, og hvad der får en til at holde op. Forelskelsen er en vild fiktion på den måde, man kan på ingen tid nå at stable de vildeste fantasier op, og det vildeste er, at de kan blive virkelige, og så kan de lige pludselig holde op med at virke. De samme bevægelser der virkede før er lige pludselig holdt op med at virke. Det er både mystisk og banalt.

Der er ingen modsætning eller rangering mellem overfladen og dybden, det hele er der hele tiden samtidigt.

Jeg tror at dine bøger interesserer sig for overfladen fordi de også interesserer sig for udstrækningen. Sommeren strækker sig foran Agnes og er alt for lang. Tiden bliver virkelig trukket ud og fyldt ud af fortid og fremtid i Graceland. Når Daisy går derhjemme og er fuld af angst for Theos flyvetur hjem, er det fordi hun ikke kan styre sit forhold til fremtiden, sådan tror jeg angstens tid er. Og det kaster et foruroligende lys over hele bogen. Kommer han hjem, Theo? Styrter han ned i sit fly? Der er ikke som sådan noget der peger på det, men Daisys angst forplanter sig over i læseren, og ligger en sitrende uro ind i hele bogen. Men det er også i angstens sproglige skred, at Daisys monologer bliver vildt foruroligende sjove! Kroppe bliver til kyllingelår! Betændte sår i huller ørerne bliver til smeltende is ned ad hånden! Man væmmes og griner, eller det gør jeg i hvert fald.

Kære Ida for alt det og meget mere fortjener du alle mulige priser, og det er virkelig dejligt, at du får den her for dine skinnende og sitrende bøger. Det sidste jeg vil sige er, at de for mig virkelig peger fremad og ikke lover men fylder mig med forhåbning om mange flere sitrende og skinnende bøger. Det glæder jeg mig til at læse!

Dybden

Overfladen

Udstrækningen

Strække genren ud indefra